

ทศภูมิหรือโลกทั้ง 10

ภูมิทั้งสี่ -โลกแห่งผู้บรรลุธรรม-

- ① พุทธภูมิ : โลกของผู้ที่ละทิ้งกิเลสได้ตามพุทธธรรมและบรรลุถึงหลักธรรมสูงสุด
- ② โพธิสัตวภูมิ : โลกของผู้ที่ละทิ้งตนองและพยายามช่วยมนุษย์ทุกคนให้พ้นทุกข์
- ③ ปัจเจกพุทธภูมิ : โลกของผู้ที่บรรลุหลักธรรมแต่ยังลงทะเบียนความสุขของตนไม่ได้
- ④ สาวกภูมิ : โลกของผู้ที่บรรลุหลักธรรมแต่ยังไม่สามารถสมสัคความสุขที่แท้จริงได้

ภูมิวิถีโลก -โลกแห่งการลุ่มหลง-

- ⑤ เทวภูมิ : โลกที่เปี่ยมด้วยความปิติจากการสมปราารถนาและกิเลส แต่บ้างก็กลับกลายเป็นความทุกข์และความโกรธ
- ⑥ มนุษยภูมิ : โลกที่สงบสุขที่สุด แต่ก็เต็มไปด้วยความไม่สงบเรื่อง อวิชาและทุกข์ทรมาน
- ⑦ อสุรภูมิ : โลกที่เต็มไปด้วยความโกรธแค้นและประسنศต่อสังคม
- ⑧ เศรจนาภูมิ : โลกที่ไม่มีคงจากความกลัว การทำร้ายกันของผู้อ่อนแอดผู้แข็งแกร่ง
- ⑨ เปรตภูมิ : โลกแห่งความทิวทอยจากกิเลสที่ไม่อาจเติมเต็มได้ในรัตนตร
- ⑩ นรกภูมิ : โลกแห่งความทุกข์ทรมานอันปราศจากอิสรภาพ ความปิติยินดีและความหวัง

ไตรภูมิของไทย

- ① อรุณภูมิ = เทวภูมิขั้นสูง
- ② รูปภูมิ = เทวภูมิขั้นกลาง
- ③ การภูมิ = เทวภูมิขั้นล่าง, มนุษยภูมิ, อสุรภูมิ, เศรจนาภูมิ, เปรตภูมิ, นรกภูมิ

สามผู้ไถ่บาป -วิธีหลุดพ้นจากนรก-

ในโลกใต้พิพพห์หรือยมโลก

เราจะพบเทพ3องค์ที่กำลังช่วยไถ่บาปให้กับผู้ตายอยู่

พระโพธิสัตว์จิโจ
ผู้ไถ่บาปให้แก่เด็กๆ
ที่แม่น้ำแห่งยมโลก

เจ้าแม่กวนอิม
ผู้ไถ่บาปให้ผู้หญิงด้วย
การสอนคำวีร์เฉพาะสำหรับ
ผู้หญิงที่นรกรบอเลือด

พระโพธิสัตว์จิโจ
ผู้นำทางคู่สามีภรรยา
ออกไปทางสะพานข้าม
แม่น้ำยมโลกที่ผู้ตายข้ามมา

QUIZ ~ ลองหาภาพเหล่านี้กัน ~

เสาโทริอิ อย่างในภาพนี้ มีอยู่ทั้งหมดกี่ต้น?

ในภาพทั้งหมดมีภาพของคู่ชายหญิงที่คาดว่าเป็น
สามีภรรยา กันอยู่ท่ามกลางแห่งหน้าเจอกันใหม่นะ

บุ๊ค เบรองเบ้ง “๗๗ ๘ ๙๙๙๖๖”

千葉大学留学生プロジェクト Chiba University International Student Project.

Since 2009, the Center for International Research and Education at Chiba University and the National Museum of Japanese History have been co-organizing an educational program for international students. These worksheets were written by these students, based on lectures that made use of the museum's exhibits. The content of the worksheets reflects the students' individual understanding of the exhibits and their accomplishments over a yearlong study.

กันต์ฤทธิ์ จรงค์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ส่องชีวิตและโลกหลังความตาย

ห้องจัดแสดงที่ 4

ฉบับภาษาไทย

“Concept of the afterworld and preaching with pictures”

ภาพวาดนรคุมาโนะสำหรับพินิจิตเพื่อหลักธรรม 10 โลก
คือ ภาพที่นักบวชญิง คุมาโนะ บิกุนิ ใช้
ตระเวนสอนผู้คนเกี่ยวกับหลักธรรมตามที่ต่างๆ ในช่วงปลายยุคกลาง
ถึงต้นสมัยใหม่ (ประมาณศตวรรษที่ 17) และมีการค้นพบภาพลักษณะ
เดียวกันนี้ในหลายๆ พื้นที่

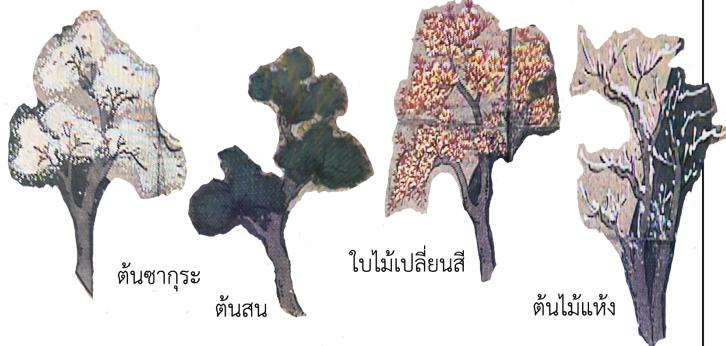
A เนินเขาแห่งชีวิต

ชีวิตมนุษย์เปรียบเสมือนเนินเขา เริ่มต้นจากการขึ้นเนินเมื่อการเดินทางเข้าสู่โลก ที่จุดสูงสุดมีภาพของสองสามีภรรยาพร้อมรอยยิ้มบนใบหน้า หลังจากนั้นเป็นทางลาดลงซึ่งหมายถึงชีวิตที่ค่อยๆ โรยราและมุ่งหน้าสู่สุสานหรือความตาย

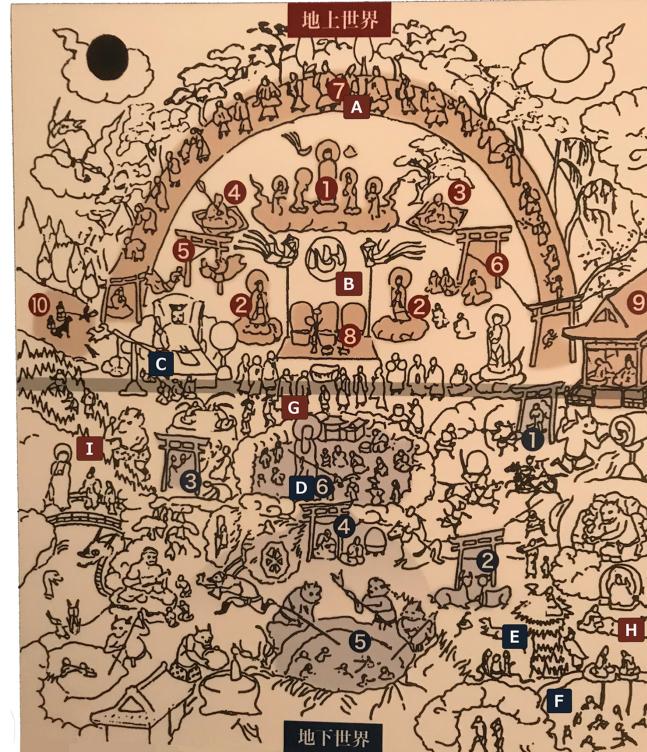
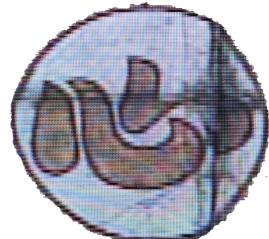
พิชพรณและฤกุกาล

ที่ประเทศญี่ปุ่นฤกุกาลทั้งสี่แบ่งแยกกันอย่างชัดเจนและผู้คนต่างก็ให้ความสำคัญกับฤกุกาลเหล่านั้น ภาพวาดมันดาระนี้ก็มีการเปรียบชีวิตกับฤกุกาลต่างๆ ซึ่งเป็นการสะท้อนมุ่งมองเรื่องความตายของคนญี่ปุ่น วัยเด็กเปรียบเหมือนต้นบัวในฤกุไปเมঁผลิ วัยเจริญพันธุ์คือต้นชากรุ่งที่ผลิบาน วัยหนุ่มสาวเป็นเหมือนต้นสนในฤกุร้อนที่สงบสุข วัยกลางคนเปรียบดั่งใบไม้เปลี่ยนสีในฤกุใบไม้ร่วง และวัยชราคือกิ่งไม้แห้งที่มีหิมะคลุมอยู่

อักษร “心”

บริเวณใจกลางของภาพมีตัวอักษร “心” ซึ่งแปลว่า หัวใจ เรียนอยู่เพื่อสื่อว่าทั้ง 10 ภาคคือสิ่งที่ประกอบอยู่ในจิตใจของมนุษย์ ไม่ว่าใครก็สามารถนั่งและบรรลุหลักธรรมนี้ได้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแผ่นพับนี้คือ A - I

C พญา阎

ราชาแห่งโลกหลังความตายและผู้พิพากษาเหล่าผู้ด้วยโดยใช้ตาชั่งและกระจากที่วางอยู่ข้างๆ ตรวจสอบโทษที่ก่อไว้ในชาติก่อน พญา阎เดิมเป็นเทพเจ้าของอินเดียที่ชื่อยามะ ญี่ปุ่นรับความเชื่อในมาพร้อมพุทธศาสนาและเรียกชื่อว่า 閻魔 (เอ็นมะ)

แม่น้ำแห่งยมโลก

D

คือ นรกสำหรับเด็กๆ ที่เสียชีวิตก่อนพ่อแม่ เด็กเหล่านี้จะถูกลงโทษด้วยการให้เรียงกองหินเป็นจีดี แต่ระหว่างนั้นจะมียักษ์มาทำลายกองหินนั้นลง เป็นเห็นนี้เรื่อยไป ทั้งนี้เนื่องจากเด็กที่ตายตั้งแต่เล็กเป็นการทำให้พ่อแม่เสียใจและยังไม่มีโอกาสได้เรียนรู้พระธรรมจึงถือเป็นบาปหนัก

E ต้นจิwa

คือ ต้นไม้ที่ใบหักหมัดเป็นมีดแหลมคม ผู้ชายได้ตัดไม้ต้องการครอบครองผู้หญิง บนต้นไม้จึงปีนขึ้นไป แต่เมื่อขึ้นไปถึงผู้หญิงกลับลงไปอยู่ข้างล่าง จึงปีนกลับลงมา แต่ผู้หญิงก็กลับขึ้นไปอยู่ข้างบนอีก ทำให้ผู้ชายต้องทนทุกข์ทรมานอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เช่นเดียวกับต้นจิwaในความเชื่อของไทย

F นรกบ่อเลือด

คือ นรกสำหรับผู้หญิง เพราะเพศหญิงเป็นเพศที่มีโอกาสเสียเลือดมากทั้งการคลอดลูกและเลือดประจำเดือนซึ่งในความเชื่อของคนญี่ปุ่นถือว่าเป็นสิ่งสกปรก ที่ประเทศไทยเองก็มีธรรมเนียมที่ถือว่าผู้หญิงเป็นเพศที่มีบริสุทธิ์แต่ไม่ถึงกับมีนรกเฉพาะสำหรับผู้หญิง

